

UZASADNIENIE

A. S. został oskarżony o to, że w dniu 5 listopada 2016 roku w B. województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu z nn osobą w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym W. Ł. na kwotę 5500 złotych w ten sposób, że za pośrednictwem serwisu ogłoszeniowego (...) zamieścił ogłoszenie o numerze (...) z ofertą sprzedaży aparatu fotograficznego marki C. (...) M. III oraz MacBook^(¹) a marki A., po czym otrzymał od wymienionego przelewem bankowym na wskazany rachunek bankowy o numerze (...) pieniądze w wysokości 5500 złotych, wprowadzając kupującego w błąd co do zamiaru wydania zakupionego przedmiotu, czym działał na szkodę W. Ł.

tj. o czyn z art. 286§1 kk.

Sąd Rejonowy w Belchatowie wyrokiem z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie II K 480/17 uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 5 listopada 2016 roku w B. województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą, w stosunku do której materiały wyłączono do odrębnego postępowania, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym W. Ł. na kwotę 5500 złotych w ten sposób, że za pośrednictwem serwisu ogłoszeniowego O.(...) zamieścił ogłoszenie o numerze (...) z ofertą sprzedaży aparatu fotograficznego marki C. (...) M. III 5D oraz MacBook^(¹) a marki A., po czym otrzymał od wymienionego przelewem bankowym na wskazany rachunek bankowy o numerze (...) pieniądze w wysokości 5500 złotych, wprowadzając kupującego w błąd co do zamiaru wydania zakupionego przedmiotu, czym działał na szkodę W. Ł. i czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia kary w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy- Śródmieścia VII Wydziału Karnego wydanym w dniu 22 marca 2006 w sprawie o sygn. akt VII K 135/06 za umyślne przestępstwo podobne tj.

czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286§1 kk w związku z art. 64§1 kk i na podstawie art. 286§1 kk wymierzył mu karę ośmiu miesięcy pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 46§1 kk orzekł od oskarżonego A. S. na rzecz pokrzywdzonego W. Ł. kwotę 5500 złotych tytułem naprawienia szkody;

-zasądził os (...) na rzecz adwokata E. G. kwotę 768 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz 176,64 złotych tytułem podatku VAT;

-zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez obrońcę oskarżonego.

Apelacja wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 3 zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony A. S. w dniu 5 listopada 2016 roku dopuścił się przypisanego mu przestępstwa oszustwa z art. 286§1 kk w związku z art. 64§1 kk w sposób opisany w wyroku na szkodę W. Ł..

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut obrońcy oskarżonego co do poczynienia przez sąd pierwszej instancji błędnych ustaleń faktycznych skutkujących przypisaniem oskarżonemu odpowiedzialności za popełnione przestępstwo.

Ustalenia faktyczne dokonane przez sąd co do objętego treścią środka odwoławczego zdarzenia, są zgodne z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy, doświadczenia życiowego i bazują na wiarygodnych dowodach.

Istotą czynu zabronionego stypizowanego w art. 286§1 kk jest uszczuplenie mienia skonkretyzowanego podmiotu poprzez doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd lub wyzyskania błędu innej osoby lub na wykorzystaniu jej niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętych działań. Redakcja wskazanego przepisu nie wymaga, aby dla wprowadzenia w błąd pokrzywdzonego koniecznym była podstępna aktywność sprawcy. Zgodnie z przyjętym stanowiskiem orzecznictwa, działaniem jednostki cechującym się wprowadzeniem w błąd jest każde zachowanie powodujące ziszczenie się nieprawdziwego wyobrażenia o rzeczywistości u osoby rozporządzającej mieniem- vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2003 r., V KK 324/02, Legalis. Specyfika wprowadzenia w błąd musi odnosić się do arcyważnych dla danej sprawy okoliczności czyli takich, które mogą determinować powzięcie decyzji o rozrządzeniu mieniem oraz powodować, że owo rozporządzenie będzie niekorzystne- vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.06.2000 r., III KKN 86/98, OSP 2001, Nr 1. Wykładnia literalna przestępstwa stypizowanego w art. 286§1 kk jednoznacznie wskazuje, iż negatywne zachowanie wyczerpujące dyspozycję wskazanego przepisu cechuje dolus directus coloratus, a zatem ukierunkowanie na osiągnięcie korzyści majątkowej.

Zgromadzony na potrzeby przedmiotowej sprawy materiał dowodowy, na który złożyły się zarówno osobowe, jak i niesobowe źródła dowodowe jednoznacznie wskazał na dopuszczenie przez oskarżonego wraz z innym nieustalonym sprawcą przestępstwa oszustwa. Jakkolwiek próba umniejszenia udziału oskarżonego w przestępczym procederze jest oczywista z punktu widzenia jednej z naczelnych zasad prawa karnego procesowego, a mianowicie prawa do obrony zarówno w znaczeniu materialnym, jak i formalnym, to jednak Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do zdeprecjonowania wartości dowodowej materiałów dostarczonych przez pokrzywdzonego, dokumentów bankowych, zeznań świadków tudzież wyjaśnień oskarżonego, z których bezspornie wynika, iż to A. S., za namową innego sprawcy, założył rachunki bankowe, spośród których na jeden z nich dokonano przelewu środków pieniężnych w kwocie 5500 złotych za zakupione za pośrednictwem serwisu internetowego O.(...) urządzenia elektroniczne tj. aparat fotograficzny marki C. (...) M. III 5D oraz MacBook'a marki A.. Wszelka dokumentacja związana z prowadzeniem założonych przez oskarżonego rachunków bankowych została wydana drugiemu sprawcy, który skutecznie oszustwo za pośrednictwem wiodącego serwisu internetowego, umożliwiającego dokonywanie transakcji kupna- sprzedaży różnego typu przedmiotów. Aktywność oskarżonego rozpatrywana z punktu widzenia jego osobistego wkładu umożliwiającego realizację przestępstwa z art. 286§1 kk była fundamentalna. To oskarżony był właścicielem rachunku bankowego, na który to numer został dokonany przez pokrzywdzonego transfer środków pieniężnych celem realizacji umowy kupna sprzedaży aparatu fotograficznego oraz laptopa. Zdaniem Sądu Okręgowego, mało realna zdawała się być sytuacja, kiedy oskarżony, skuszony intratną propozycją pracy na budowie oraz środkami pieniężnymi w kwocie 300 złotych, na prośbę przygodnie poznanego mężczyzny zakłada trzy rachunki bankowe przy jednoczesnym braku wiedzy i świadomości co do tego, w jakim celu takowe konta mogą zostać wykorzystane. Za właściwe należało uznać twierdzenie sądu, iż oskarżony doskonale znał- nieustalonego na tą chwilę przez organy procesowe- drugiego współsprawcę i zgodnie z rozdysponowaniem ról, wcielił w życie ustalone wspólnie działania o charakterze przestępczym. Zachowanie oskarżonego, nie polegało co prawda na dokonywaniu fikcyjnych i niemających pokrycia w rzeczywistości transakcji kupna- sprzedaży za pośrednictwem właściwego portalu internetowego z uwagi na fakt nieposiadania komputera, a co za tym idzie niemożność dokonywania operacji za pośrednictwem sieci Internet, jednakże jego rola jako posiadacza rachunku bankowego, na który zostały przelane pieniądze za towar, który następnie nie trafił do pokrzywdzonego W. Ł., stanowiło istotny wkład w powodzenie przestępczego przedsięwzięcia. Z powyższego można wysnuć twierdzenie, iż gdyby A. S., kolejno 13 i 19 września 2016 roku nie założył w instytucjach bankowych wskazanych rachunków bankowych, nie byłoby możliwe dokonanie oszustwa, będącego przedmiotem sprawy. Działanie oskarżonego wyczerpywało znamiona przestępstwa oszustwa co więcej, popełnionego w warunkach recydywy specjalnej podstawowej.

Podnoszona przez skarżącego konieczność uwzględnienia ograniczonej sprawności intelektualnej oskarżonego, mającej wpływ na jego niezgodną z obowiązującym porządkiem prawnym aktywność, należy traktować z dystansem.

O stanie zdrowia psychicznego oskarżonego wypowiedzieli się biegli psychiatrzy, którzy jednoznacznie stwierdzili, iż obniżenie jego sprawności intelektualnej nie miało wpływu na zdolność rozpoznania znaczenia własnego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, a zatem A. S. w chwili dokonania zarzucanego czynu był poczytalny. Z tego powodu, zarzut obrony wyartykułowany we wniesionym środku odwoławczym, nie zasługuje na aprobatę.

Sprawstwo oskarżonego w zakresie przypisanego mu czynu jest ewidentne. Przy ustalaniu wymiaru kary Sąd musiał wziąć pod uwagę okoliczności modalne czynu, relatywnie wysoki stopień jego społecznej szkodliwości, wielokrotną karalność oskarżonego, a przede wszystkim działanie w warunkach recydywy specjalnej podstawowej. Wymierzona oskarżonemu kara ośmiu miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczony środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego W. Ł. kwoty 5500 złotych uwzględniają okoliczności odnoszące się zarówno do nagannego zachowania będącego przedmiotem postępowania karnego, jak i dotyczących samego sprawcy, a tym samym spełniają swe cele w zakresie prewencji indywidualnej oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kara pozbawienia wolności ma na celu wywołać u oskarżonego autokrytykę oraz spowodować głęboką refleksję o konieczności zmiany postawy na prawnie pożądaną. Wobec uprzedniej wielokrotnej karalności oskarżonego, wysokość orzeczonej kary pozbawienia wolności należało uznać za racjonalną i odpowiednio dolegliwą. Rozstrzygnięcie sądu o konieczności wykonania obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody, bez wątpienia ma na celu ochronę interesu pokrzywdzonego i jest w pełni uzasadnione.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, należało podzielić stanowisko Sądu Rejonowego w Belchatowie zarówno co do ustalenia sprawstwa oskarżonego, jak i wymierzenia mu adekwatnej reakcji prawnokamej w stosunku do ciężaru gatunkowego przestępstwa.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym, stanowiły przepisy wskazane w części dyspozytywnej wyroku.

SSA w SO Andrzej Szawel